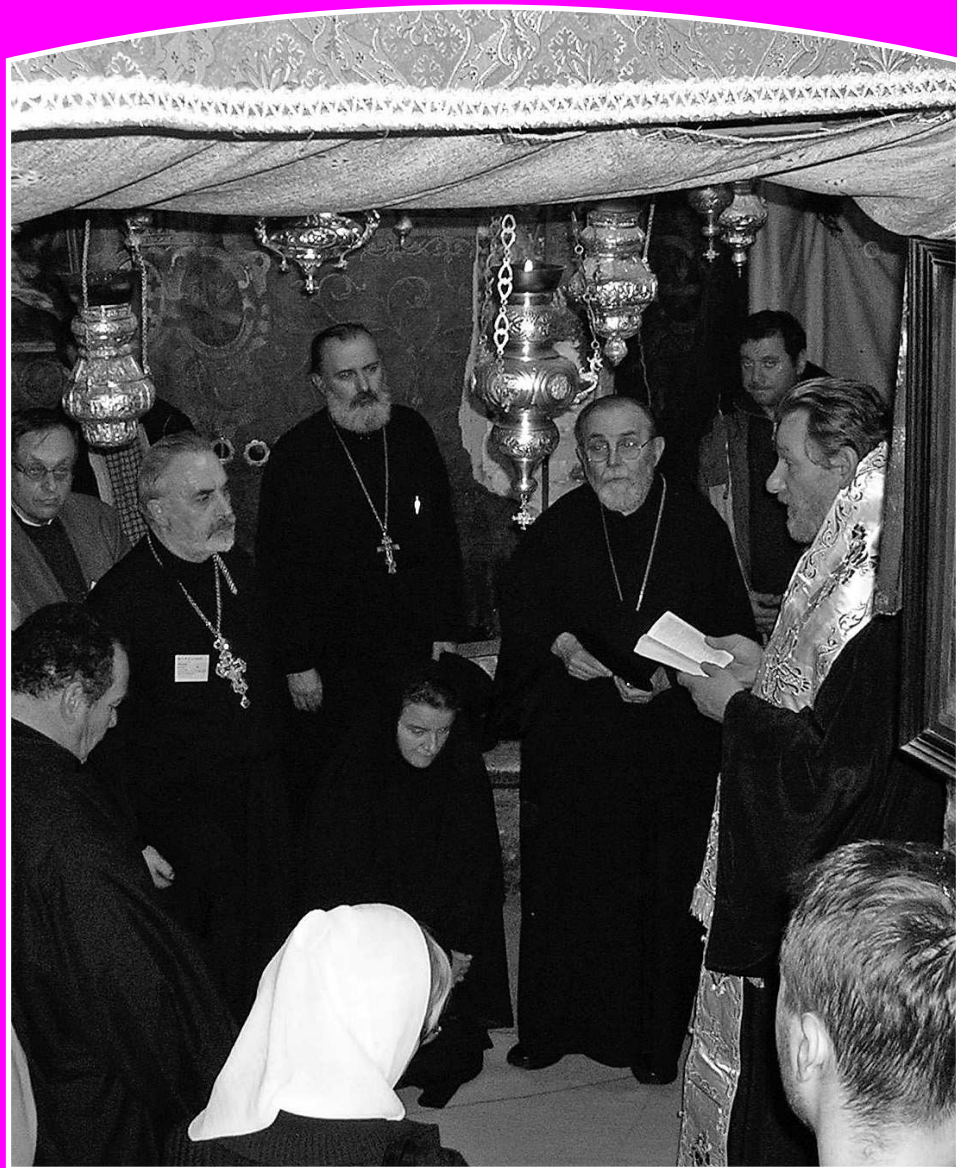

HILAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

VÁNOČNÍ POSELSTVÍ POSVÁTNEHO SYNODU PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU _____	3
MALÉ VÁNOČNÍ ZAMYŠLENÍ _____	4
TAJINA POKÁNÍ _____	5
UMÍME SE UPŘÍMNĚ A NEFORMÁLNĚ ZPOVÍDAT? _____	6
GORAZDOVO DÍLO VE ŠVÝCARSKU _____	7
NĚKOLIK VZPOMÍNEK _____	9
NÁVRAT ZÁZRAČNÉ TICHVINSKÉ IKONY BOHORODICE DO RUSKA _____	10
VÝZNAMNÉ VÝROČÍ RUMUNSKÉHO PRAVOSLAVÍ _____	11
OČEKÁVÁNÍ DRUHÉHO PŘÍCHODU _____	12
KRISTUS K SOBĚ ZVE HŘÍŠNOU DUŠI _____	16
JAK SE ŽIJE PRAVOSLAVNÝM V NĚMECKU _____	17
VILÉMOV ZVITĚZIL V PRVNÍM ROČNÍKU SOLÁRNÍ LIGY ČR _____	18
DĚTEM _____	19
JOSEFOVO POVÝŠENÍ _____	19

Zrodila se Pravda

*V Betlémě Judově
na slámě a kameni
v bolesti i radosti
zrodila se Pravda.*

*Uvítali ji ti nejchudší,
nejpotřebnější a pilní,
pastýři se svými stády,
prostý lid.*

*Dejme se její cestou.
Začátek je u jeslíček Ježíškových,
poutí je vírou naplněný život.
Od jeslíček po Vzkříšení.*

Č. G. Kr.

Milí čtenáři,
jménem našeho, hlavně vašeho časopisu
„Hlas pravoslaví“, přejeme Vám krásné pro-
žití Vánoc, abyste šťastni uvítali Narození
Spasitele všehomíra, Ježíše Krista.

Věříme, že se potěšíte dárečky. Nyní si
jen přejeme, abychom od Vás byli v průbě-
hu příštího roku obdařeni dárečky Vašimi
– příspěvky do HP!

šéfredaktor Čestmír G. Kráčmar

Foto na titulu:

Z pouti do Svaté země 2004, modlitba na místě Narození Spasitele v Betlémě.

VÁNOČNÍ POSELSTVÍ POSVÁTNEHO SYNODU PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU

Milovanému duchovenstvu a oddaným dětem Pravoslavné církve v Českých zemích a na Slovensku

„S námi Bůh“

Těmito slovy biblického proctví nás Velké povečeří přivádí do slavnostní atmosféry svátku Narození Syna Božího na zemi, o kterém sv. prorok Izajáš před mnoha staletími vydal svědectví slovy: „Hle, Panna počne, porodí syna a dá mu jméno Emanuel...“ /Iz.7,14/.

Vzpomínajíc v našich církevních písních slova proroka Izajáše, sv. Církev připomíná nám smysl této velké události, že „dítě se nám narodilo, syn nám je dán... Jeho jméno bude Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládcе pokoje“ /Iz. 9,5/.

Jen si vzpomeřme jakou radostí byl naplněn svět, kterému byla tato událost zvěstována o svaté noci, kdy Syn Boží přijal na sebe lidské tělo a sjednotil nebe se zemí, člověka s Bohem a učinil základ i našeho spasení, když se podle učení sv. Athanasia Alexandrijského: „Bůh stal člověkem, aby člověk se stal Bohem.“ Právě proto nebe, země, andělé i pastýři dosáhli vrcholu radosti v tuto svatou noc Narození a vírou oslavili narozeného vtěleného Boha v Betlémských jeslích.

Také my, představitelé naší Pravoslavné církve, k příležitosti těchto radostných svátků Narození Ježíše Krista svým upřímným slovem oslovujeme Vás a zároveň zdravíme pozdravem

KRISTUS SE RODÍ!
CHRISTOS ROŽDAJETSJA!

Od těchto prorocky vyřčených slov uplynulo již mnoho let. Lidé, nalézající se ve tmě, uviděli „velké světlo!“ /Iz. 9,1/. Toto

světlo i v současnosti působí silou víry, spolupůsobí při našem spojení s Bohem.

Milovaní duchovní otcové, bratři a sestry!

Víme a jsme přesvědčení, že Hospodin Bůh je věčně s námi. Jakým způsobem života se pak tedy máme ubírat ke Kristu?

Naše víra se musí projevit v kladném postoji k našim bližním, k rodině, narovnat vztah dětí k rodičům, rodičů k dětem, k přátelům ve společnosti, společnosti k jedinci a podobně. Naše životní cesta ať se projevuje tak, aby se v ničem nepříčila našemu svědomí, pamatujíc, že všechno, co činíme, činíme v přítomnosti Boží. Jen čestným a spravedlivým životem můžeme dokumentovat svou víru k nově zrozenému Bohodítěti a tím i vzdát chválu Tvůrci za Jeho prokázanou lásku, kterou: „Tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný...“ /Jn. 3,16/

Dnešní rozbouřený svět tolik potřebuje křesťanský život. Když je autentický křesťanský, bude pozhánáním pro celou lidskou společnost. Naše Slovenská a Česká republika se stala součástí Evropské unie. I zde pro nás nastává úloha být hlasateli a šířiteli velkého dědictví, které se k nám dostalo skrze misii našich věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje.

Nechť tedy náš vstup do evropského společenství národů je pro všechny příležitostí, abychom mohli přispět k dosáhnutí nového smýšlení, jasného, logického, které dá novou energii k vytvoření tvořivých křesťanských činů.

Svatý apoštol Pavel nás v tom povzbuzuje slovy: „obnovujte se v duchu svého smýšlení, oblečte si nového člověka“ /ap. Pavel Řím. 13,13/ Apoštol nás svou výzvou povolává k vznešenému cíli – oslavovat Krista a v něm nacházet své štěstí, i když víme, že se nedosahuje lehce. Ale čím je naše námaha větší, tím je i naše radost větší

a největší bude, až dosáhneme životní cíl – novorozeného Krista Spasitele. I v tomto čase svátků Narození Krista v pokoře a důvěře mu otvírejme svá srdce a On nás osvítlí a daruje nám moudrost, která nás přivede ke štěstí.

Milovaní!

Slavíme Narození Ježíše Krista, dejme se oslnit světlem z „vysokého východu“, abychom se stali skutečnými dětmi Božími a vírou oslavovali tento velký svátek, protože: „S námi je Bůh.“

Ve dnech slavného Narození Kristova se spojme s andělským sborem a zpíváme: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“ /Lk. 2,14/. Tento hymnus nás zve

k velkému blahu, k pokoji na zemi. Nechť nás navzájem spojuje dobrá vůle a pokoj Boží ať přebývá věčně mezi všemi lidmi.

Závěrem Vás milovaní ještě jednou pozdravuji s radostným svátkem Narození Ježíše Krista a s nově nastupujícím novým rokem 2005.

Bůh pokoje a lásky ať přebývá mezi námi.
Oslavujme Ho!
Narození Kristovo
2004/2005

+ *Nikolaj*
arcibiskup prešovský
a metropolita Pravoslavné církve
v českých zemích a na Slovensku

+ *Kryštof*
arcibiskup pražský
a českých zemí

+ *Simeon*
biskup olomoucko brněnský

+ *Ján*
biskup michalovský

MALÉ VÁNOČNÍ ZAMYŠLENÍ

Opět se blíží Vánoce se svou neopakovatelnou atmosférou. Pravda, je to v poslední době stále více také čas shonu kolem vánočních dárků. Někdy i hlava zabolí, když ne a ne vymyslet ten pravý dárek. Aby potěšil a zároveň byl originální.

Ale když nám „Ježíšek“ pomůže, bývá radost u vánočního stromku velká a hlavně dvojí: obdarovaného i toho, který „Ježíška“ potkal. Platí přitom slovo Boží: „Blaženější je dávat než brát“. (Sk 20,25) Ostatně svátky vánoční jsou právě svátky obdarovávání. Vypovídají o tom, že umění darovat dělá člověka šťastným.

Darovat není výmysl lidský. První, kdo daroval, byl Bůh. Nejprve daroval stvoření věčný řád lásky a pak i sebe samotného v Ježíši Kristu. Narodil se o Vánocích, jako největší Dar pro celé lidstvo. Bohužel, stále více je u nás těch, kteří na to zapomíná-

jí a výměnou za Vánoce Boží dávají přednost vánocům komerce a novodobých mýtů o vysněném blahobytu.

Ježíš Kristus se narodil chudý, na tomto světě neměl žádné bohatství. Byl však bohatý všemi Dary duchovními. Mnozí namítnou, že si za Dary duchovní nic nekoupí, že je třeba platit nájemné, stravu, půjčky, ošacení a ještě aby něco zbylo na dovolenou. Ideály je hezké mít, ale „kde vzít a nekrást?“ Tyto a jim podobné námítky jsou velikým nepochopením Boží lásky. Bůh totiž ví, že toto vše k životu potřebujeme, ale říká: „Nejprve hleďte Království Boží a jeho spravedlnost a toho všeho vám bude přidáno“. (Mt 6,33) Neboť jak může být šťastný člověk, který má bohatství, ale nemá opravdovou lásku? Za peníze ji nekoupí, stejně jako nekoupí opravdové přátelství. Život bez duchovních darů lásky a přátelství šťastný být nemůže, bez bohatství ano.

Proto se Ježíš Kristus narodil chudý, aby nám ukázal, že největším darem na světě je láska a nic krásnějšího v životě být nemůže než milovat a být milován. Platí: „Kdo má lásku, má vše, kdo lásku nemá, nemá nic“. Ostatní hodnoty hmotné i nehmotné blednou ve světle lásky, která vždy v Bohu pramení.

Až si budeme přát bohaté a šťastné vánoce, pomysleme nejprve na bohatství a štěstí v lásce. Vše ostatní nám bude přidáno. Oprostíme-li se od vánočních zmatků a stresů, srdce nám zaplesá radostí z darů Boží lásky, bez níž nemá život smysl. Nakonec za ně budeme u vánočního stolu děkovat, i když se nám vše nepovede, jak bychom chtěli, a naše okolí se nebude chovat zrovna tak, jak si představujeme. Dáme

přednost lásce zrozené ve městě Betlémě, jako největšímu daru, který dělá Vánoce Vánoce.

Nezapomeňme ani na ty, kteří s námi u vánočního stolu nejsou. Slaví vánoční svátky někde jinde nebo v jiný čas, ale jsou nám blízcí, ať jsou to příbuzní nebo přátelé. Zvláště vzpomeňme na naše zesnulé, věnujme jim modlitební vzpomínku jako vánoční dar – vztah lásky nezná smrti. Láska je věčná, jako je věčný Bůh. Nejlépe naše rozpoložení vyjádříme v modlitbě „Otče náš“. Měla by zahájit Štědrý večer. Ve svých prosbách objímá naše nejbližší a celé lidstvo a všechno stvoření, neboť pro všechny se Bůh o vánocích narodil.

archiepiskop Kryštof

TAJINA POKÁNÍ

dokončení

Archimandrita Lazar (Abašidze)

Prakticky probíhá svatá tajina pokání takto: nejdříve se kněz společně modlí s těmi, kdo si přejí přistoupit ke zpovědi. Pak kajícími jednotlivě přistupují k analogii, na kterém leží svaté Evangelium a kříž. Kající se klaní oltáři nebo kříži a Evangelium, a postaví se před analogiem se skloněnou hlavou nebo poklekne (to však není nutné). Kněz čte poučení, ve kterém se krátce připomíná smysl zpovědi, odpovědnost zpovídajícího se, i to, že stojí před samotným Hospodinem a kněz je pouze svědkem tajemného rozhovoru s Bohem:

„Hle, dítko, Kristus zde neviditelně stojí, přijímaje tvou zpověď. Neostýchej se, aniž obávej se, ale bez váhání pověz vše, čeho jsi se dopustil(a), abys přijal(a) odpuštění od Pána našeho Ježíše Krista. Hle, před námi je jeho svatý obraz, já pak jsem pouze svědkem, abych před ním svědectví vydal o všem, co sdělíš; zatajíš-li však něco, dvojnásobný hřích máti budeš. Uvědom si proto, že jsi přišel(a) do duchovní léčebnice, abys neodešel neuzdraven(a).“

Na to kající musí přečíst symbol víry, a tím dosvědčit své pravoslavné vyznání.

Dnes ale častěji čte kněz poučení i symbol víry ještě před tím, než začnou kajícími jednotlivě přistupovat.

Když člověk sám nemůže začít vyznávat své hříchy, klade mu kněz otázky. Přičemž první otázky, jak jsou uvedeny v Trebniku, se týkají víry, pravoslavného vyznání a věrnosti svatě pravoslavné Církvi. Bez víry ve svatost dogmat a tradice Církve nebo při pochybnostech o nich či přijetí nějakých heretických učení a odchylek, jakákoli další zpověď ztrácí smysl. Proto jsou první otázky asi takového obsahu: „Řekni mi dítko, věříš-li všemu, co Církev pravoslavná předala a učí? Nepochybujes o některém učení? Nebyl jsi heretik nebo odpadlík? Nedržel jsi s nimi? Nenavštěvoval jsi jejich shromáždění a neposlušal jejich učení a nečetl jejich knihy?“

Především je třeba, aby kající pevně a kategoricky vyznal ve svém srdci pravoslavnou víru a litoval všech svých pochybností, váhání a odchylek od její čistoty. Obzvlášť důležité je rozhodně a upřímně lítovat své účasti ve všech nepravoslavných učeních a pověrách do obrácení se k pokání. Jen potom je možná další zpověď.

Je důležité si pro sebe sestavit přibližný plán – jaké hříchy vyznávat, abychom je potom nezapomněli při zpovědi. Nesmíme jen prostě číst z papírku o svých nemocech, ale s pocitem viny a pokání je odkrýt před Bohem. Vyjmut je ze své duše jako odporné draky a s ošklivostí se od nich odvrátit. Srovnej svůj seznam hříchů se spisy, které budou držet zlí duchové na celnících. Všimni si, že čím důkladněji se usvědčíš, tím méně jich bude v rukou démonů. Při tom samozřejmě každé vyjmutí takové ohavnosti a vyvedení jí na světlo bude provázeno pocity studu a duševním bojem. Nepřipadá si však stejně člověk, který přichází k lékaři s léčitelnou nemocí? Stud, ostych i strach z bolesti. Ale přání uzdravit se vítězí nade vším! Tím spíše touha po duchovním blahu musí dodávat více zmužilosti. I tady platí, že čím větší zápas, čím více studu, nesmělosti a strachu, které překážejí zpovědi, tím důležitější je překonat je. Vždyť tyto pocity jsou samy o sobě duchovní neduhy a dokazují jen to, že vášně a hříchy se houževnatě drží a kladou odpor, protože

nechtějí být vyznány. Vyznání je pro ně téměř úplnou porážkou a pro duši začátek uzdravení. A pak je tím větší úleva a radost v duši, když je hanebný hřích odhalen, vytáhnut ze svého hnízda. Duchovní boj s hříchem nemůže probíhat bez námahy a bolesti. S hříšnými návyky a myšlením se ztotožňujeme tak, že rozejít se s nimi je jako utnout ruku od těla. Je však důležité odstranit úplně všechno, zcela vysát jed z rány. Jen jedno je třeba: očistit duši a nebát se bolesti a zápachu, všechno odhalit před Hospodinem. Veškerou ohyzdnost své duše před milosrdným Lékařem duší i těl. Buď si jist, že sám Hospodin i jeho služebník – kněz, který tě zpovídá – se radují, když se odříkáš svého vnitřního, jakkoliv odporného, světa hříchu. V duši kněze je radost z kajícího se. Nepřípuštěj si myšlenky o tom, že kněz k tobě může ztratit sympatie a začne tebou opovrhovat. Ne, tak to opravdu není! Každý kněz má po upřímné zpovědi ke kajníkovi ještě bližší a starostlivější vztah. To měj na paměti.

přeložil o. Patrik

UMÍME SE UPŘÍMNĚ A NEFORMÁLNĚ ZPOVÍDAT?

„Zpověď je dobrovolné ústní odhalení zlých skutků, slov a myšlenek skutečně s dojetím, rozhodně, přímo, bez hanby a odvážně před zákonným duchovním otcem.“

svatý Nikodým Svatohorec, Exomologitárium

Mám před sebou útlou brožurku Svatoctcovská filokalie vydanou monastýrem Všech svatých Spetasi v Řecku roku 2001, kterou připravil k vydání o. Ján Zozuliak.

Rozdával ji vladyka arcibiskup Kryštof 1. 11. 2004 po slavnostní archijerejské liturgii při oslavách 80. výročí zbudování katedrálního chrámu v Olomouci. Dvanáct let z osmdesáti se podílel na psaní historie katedrály a celé moravské eparchie...

Nyní slouží se svým nástupcem vladykou Simeonem v přeplněném chrámu, v němž byli poutníci ze všech končin naší vlasti.

Po návratu domů si knížečku zběžně prohlížím a už po přečtení úvodu vidím, že ji budu muset soustředěně a neuspěchavě věnovat pozornost.

Doc. Ján Zozuliak, PhD. citlivě – jako ostatně vždy ve svých spisech a překladech – vybral to hlavní z myšlenek svatých Jana Zlatoústého, Řehoře Palamy, Nikodyma Svatohorce a Kosmy Etolského. Poslechněme si některé z nich:

...vyznání našich hříchů je počátkem kultivovanosti naší duše, počátkem pokání a naší přípravy, abychom přijali spasitelné símě Božího slova... Z toho důvodu... je nevyhnutelné, aby každý z vás měl duchovního otce, aby k němu přicházel s vírou, aby se před ním pokořil a zpovídal se mu ze všeho zlého, co má ve svém srdci. Je dů-

ležité, abyste z duše vykořenili trní a plevel hříchu, které každý z vás pěstoval ve svém nitru vášnivým a nepozorným životem“, radí nám sv. Řehoř Palama.

Svatý Nikodým Svatohorec definuje ve spisu Exomologitarion takto: „Zpověď je dobrovolné ústní odhalení zlých skutků, slov a myšlenek skutečně s dojetím, rozhodně, přímo, bez hanby a odvážně před zákonným duchovním otcem“.

Zvolila jsem tuto definici jako motto svého rozjímání. Děláme to opravdu tak, jak nám svatí Otcové radí s upřímnou myslí a bohatými zkušenostmi?

Nejsme mezi věřícími anonymně zastrčení, ba schováni jako provinilé dítě a přikyvujeme tomu, co za nás vyznává a připomíná při společné zpovědi kněz?

Ruku na srdce: postili jsme se před zpovědí?

Nevynechali jsme žádnou z modliteb, předcházejících svaté Eucharistii?

Opravdu to byly kající modlitby a kající kánon k Pánu Ježíši Kristu? Nezapomněli jsme na modlitby ke svatému Přijímání a kánon ke svatému Přijímání? Smířili jsme se s bližními? I s těmi, kdož se na nás hněvají, škodí nám a strojí překážky?

Přece nechceme, aby zahynuli kvůli nám hříšným!

„Opravdu se stydíš, že se máš vyzpovídat ze svých hříchů?“, říká sv. Jan Zlatoustý. „I kdybys byl nucen se veřejně vyznat před všemi (myšleno osobně nikoli anonymně) ze svých hříchů, ponížít se před všemi přítomnými (jak tomu bylo v apoštolských dobách), ani tehdy by ses neměl stydět. Styd se hřešit a ne se z hříchu zpovídat“.

A na jiném místě: „Když se zpovídáme, nestačí říci: ‚Jsem hříšný‘, ale musíme se rozpomenout na každý hřích samostatně... Nemysli si, že některé hříchy jsou malé a bezvýznamné“.

Sv. Kosmas Etolský nám doporučuje čtyři duchovní léky:

- odpouštět svým nepřátelům
- upřímně se zpovídat
- odsuzovat sebe samého
- a rozhodnout se více nehřešit...

Malá, nenápadná brožurka.

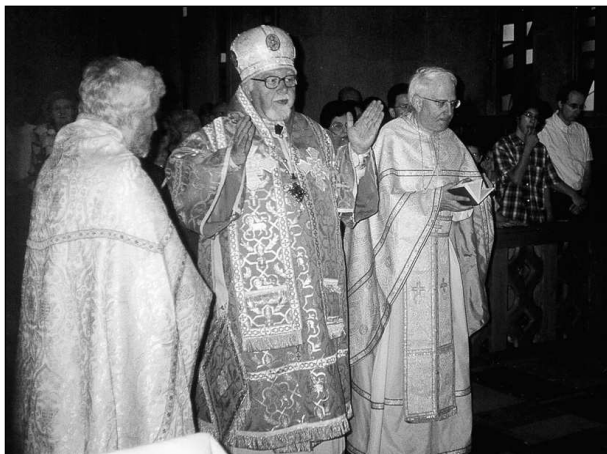
A kolik duchovní moudrosti v sobě ukrývá. Přeji vám, abyste v ní mohli číst, hledat odpovědi na mnohdy obtížné otázky. A především se jimi řídit.

jeden z poutníků

GORAZDOVO DÍLO VE ŠVÝCARSKU

Chrám v Lausanne, propůjčený naší církvi evangelíky, v pozadí Ženevské jezero a hory na protějším, francouzském břehu.

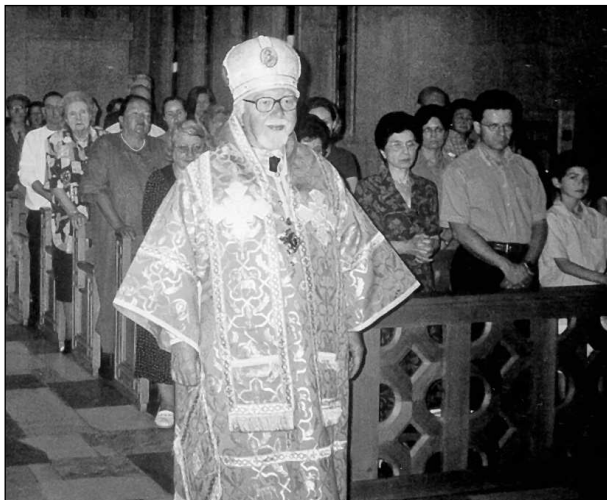
Začátek sv. liturgie, vladyka Simeon s otcem Kristianem Popescem a místním naším farářem otcem Dimitrem Menassou (po vladykově levici)

Olomoucko-brněnská eparchie má v této chvíli 30 farností, 29 na území Moravy a jednu ve švýcarském Lausanne (čte se Lozan). Je to krásné město na břehu ženevského jezera, za kterým se již zvedají hory francouzského území. Lausanne patří do části Švýcarska, kde se mluví francouzsky, žije a pracuje tu mnoho Čechů a Slováků. V říjnu minulého roku jsem v Olomouci vysvětil pro Lausanne na kněze absolventa pravoslavné teologie v Paříži Dimitri Menassu, frankofonního Švýcara, a letos v červnu mne pozval, abych v jeho církevní obci vykonal svatou liturgii a setkal se s farníky. Získal k bohoslužbám krásný chrám od evangelíků ve čtvrti Chailly (čte se Šaji) nedaleko jeho fary. Přilétli jsme s otcem Kristiánem Popescu, který mne doprovázel, v sobotu 26. 6. do Curychu a vlakem, který vyjížděl přímo z letiště, jsme večer dorazili do Lausanne, kde nás očekával otec Dimitri s mátuškou. Zavezli nás nejdříve do chrámu, kde jsem si rozložil roucha, pak na faru na

večeři a pak na místo našeho noclehu u samého jezera. Ráno nás do chrámu dovezl dvacetiletý hypodiákon Damián, frankofonní Švýcar zapálený do pravoslaví.

Chrám naplnilo asi 80 věřících, většinou francouzsky mluvících Švýcarů, Čechů a Slováků, zpívalo podle Gorazdova sborníku a francouzsky. Ten český zpěv byl více na mou počest, většinou se slouží a zpívá francouzsky, i když nelze neuznat, že v Lausanne se česky zpívalo lépe než v mnohém moravském chrámě. Toho dne vlála na chrámě česká státní vlajka.

Protože jsem svou francouzštinu z gymnázia z větší části zapomněl, uvítal jsem, že mé kázání o kafarnaumském setníkovi překládal do francouzštiny otec Kristián. Srdečná atmosféra bohoslužby se pak přenesla do přilehlé jídelny, kde při kávě bylo možno si se všemi věřícími pohovořit. Měl jsem příležitost si hluboce uvědomit účinnost misijního podání pravoslaví, jak je praktikoval sv. vladyka mučedník Gorazd, jak je pochopil a praktikuje otec Dimitri

Chrám při sv. liturgii před vnášením Evangelia.

a získává další a další duše pro pravoslaví. Sám žije, ale i buduje církev ze své nepatrné penze a z úřednického výdělků své paní a z náhodných darů, které obyčejně přicházejí ve chvíli nouze.

V pondělí 28. 6. jsem se setkal s místním katolickým biskupem, se kterým se znám z hnutí Focolare – hnutí za spojení křesťanů láskou. Toto hnutí, které se zrodilo za bombardování druhé světové války, si získalo sympatie a podporu caři-

hradského patriarchy Atenagory a rozšířilo se mezi křesťany různých vyznání. Spolu s tímto biskupem jsme pak večereli v rodině polské ikonografky a prohlédli si její krásné práce, které otec Dimitrij posvětil. V úterý se nám spolu s otcem Dimitrijem a mátuškou dostalo milého přijetí u pana velvyslance České republiky v Bernu. Prohlídkou tohoto starobylého hlavního města se naše pouť zakončila.

biskup Simeon

NĚKOLIK VZPOMÍNEK

Z našich oken ze senohrabského domova, vidíme takřka před sebou budovu Dětského domova v Pyšelích. Právě v těch Pyšelích, které svého času navštěvoval vладыka mučeník Gorazd, jak o těchto návštěvách píše Dr. Čestmír Kráčmar ve své knize „Panychida pro statečné“. (Vydala Metropolitní rada pravoslavné církve v ČSSR v Ústředním církevním nakladatelství v Praze r. 1989)

Autor knihy např. na str. 74 cituje Aloise Krejčího a říká: „*Zbývalo ještě učinit nutná opatření v Pyšelích, které si vладыka Gorazd oblíbil a dojížděval tam k občasnému zotavení nebo k vypracování menších memorand a jiných úkolů. Vyhovovalo mu také dobré spojení domu č. 114 s Prahou, umožňující každou chvíli vyřídit věci správní i osobní.*“

Po přečtení knihy mne oslovila zmínka o návštěvách vладыky Gorazda ve vile č. 114 v Pyšelích, která patřila rodině A. Krejčího.

Jelikož jsem část svého života prožil v sousedních Senohrabech, začal jsem hledat pamětníka, který by si vzpomenul a návštěvy pana biskupa Gorazda v Pyšelích potvrdil. Synovec pacifisty, prof. Emanuel Rádl, MUDr. Vladimír Rádl se vyjádřil a jednoznačně prohlásil, že pan biskup Gorazd vilu č. 114 v Pyšelích navštěvoval.

13. a 14. září 2003 se konaly v Pyšelích oslavy 300. výročí povýšení obce na město

a to samotným císařem Leopoldem I. U této příležitosti byla v budově obecního úřadu uspořádána výstava „Významné osobnosti Pyšel“. Dominantou výstavy byla zvětšená fotografie vладыky mučeníka Gorazda. Pro výstavu ji zapůjčil autor známé publikace „Někomu život, někomu smrt“, Jaroslav Čvančara.

Poslední zajímavost objevili naši přátelé v muzeu města Pyšel. Jedná se o zápis ze schůze Místního národního výboru v Pyšelích konané dne 5. listopadu 1946. Ve třetím bodu pořadu bylo projednáno a zapísáno: „Pravoslavný metropolita Jelevferij zaslal obci 2 dopisy ve kterých vzdává projev díky za pozornost věnovanou mu za jeho pyšelského pobytu a oznamuje, že pravoslavná církev je uživatelkou domu red. Krejčího a žádá při tom o podporu“ – Vazba české pravoslavné církve na Pyšely i z doby poválečné je z tohoto zápisu zcela zřejmá.

Je jistě možné upozornit na publikaci, která se věnuje autobiografii arcibiskupa pražského Sergije. Byla vydána pod názvem „Ja vozljubil vas...“ („Zamiloval jsem si vás...“) a byla sestavena Alevtinou Okuněvou. (Vydavatelství Palomnik, Moskva 2003). Na str. 82 jsou zaznamenány okamžiky před blížící se katastrofou: „Na berlínském náměstí se koná slavnostní liturgie. Kromě duchovních se jí zúčastňuje i několik biskupů. Je přítomen vладыka Sergij a za

českou pravoslavnou církev biskup Gorazd. V době konání Malého vchodu kdosi v civilním oblečení přichází k biskupu Gorazdovi a předává mu uprostřed chrámu malý lísteček se vzkazem. Po jeho přečtení biskup silně zavrával, zbledl a vzdálil se od oltáře. Vladyka Sergij, který stál vedle, mi řekl: „Jdi, chlapče, možná bude třeba pomoci“. (vypráví Igor Nikitin, který již v té době byl chirurgem) Vstoupil jsem do oltáře, kde biskup Gorazd odpočíval na jakési pohovce. Tep a dýchání bylo zcela v pořádku. Později

jsme se vše dověděli. Na lístečku bylo vladykovi Gorazdovi oznámeno, že v katedrálním chrámu v Resslerově ulici, došlo k odhalení parašutistů, kteří provedli atentát na reichsprotektora R. Heydricha...

V letošním roce již uplynulo 62 let od násilného úmrtí vladyky mučedníka Gorazda, který vedle hrdinných parašutistů a statečných pravoslavných duchovních, zaplatil za službu vlasti a bližním, tou nejvyšší cenou.

Alex Bezděk

NÁVRAT ZÁZRAČNÉ TICHVINSKÉ IKONY BOHORODICE DO RUSKA

Traduje se, že tuto ikonu Přesvaté Bohorodice ikonografického typu Odigitrie namaloval již v 1. století svatý apoštol a evangelista Lukáš. Pak se ikona dostala z Jeruzaléma do Cařihradu. V roce 1383–70 let před dobytím a zpusťšením Cařihradu Turky – se ikona ztratila. Podle dobových kronik se ve stejném roce ikona objevila v paprscích světla nad vodou Ladožského jezera v Rusku a zastavila se u městečka Tichvin. Tento rok se oficiálně považuje za rok založení tohoto města.

V místě, kde se ikona zastavila a které si vlastně sama zvolila, byl postaven dřevěný chrám na počest svátku Zesnutí Bohorodice a zázračně zjevená ikona se začala nazývat Tichvinskou. K ikoně přicházely zástupy věřících v očekávání uzdravení svých nemocí. Některé události jsou doloženy i historicky, například právě před touto ikonou se v roce 1524 za plodnost své manželky modlil velkokníže Vasilij Ivanovič – budou-

cí otec ruského cara Ivana Hrozného. Na začátku XVI. století byl z rozkazu velkoknížete Vasilije dřevěný chrám nahrazen zděným. Za vlády Ivana Hrozného byl v místě zjevení ikony vybudován zděný mužský monastýr.

V letech 1613–1614 švédská vojska obsadila Novgorod a několikrát se pokoušela dobýt tichvinský hrad, ale každý útok byl úspěšně odražen, jak se tradovalo, jen díky pomoci Bohorodice, jejíž ikona se nacházela za zdi monastýru. Po tomto vítězství do monastýru přijeli carští poslové a carský ikonopisec namaloval reprodukci (tzv. spisok) ikony. Poté se poslové odebrali do obce Stolbovo, kde byl se Švédy uzavřen mír.

Po vítězství bolševiků byl monastýr v roce 1924 uzavřen a zázračný obraz Bohorodice přemístili do jednoho z tichvinských chrámů. Během druhé světové války bylo město obsazeno německým vojskem a ikona se odstěhovala do Pskova.

Mluvílo se o tom, že v roce 1941 na Stalinův rozkaz reprodukci ikony naložili do letadla a obléťávali s tímto letadlem kolem Moskvy, aby zázračná ikona ochránila město.

V roce 1944 se ikona dostala do pravoslavné obce v Rize vedené arcibiskupem Řižským Janem (Garklavsem), který v roce 1949 emigroval i s ikonou do USA. Po dobu následujících téměř 60 let se ikona nacházela v chrámu Přesvaté Trojice v Chicagu.

Před svou smrtí v roce 1982 arcibiskup Jan odkázal Tichvinskou ikonu svému adoptivnímu synu – protojereji Sergeji Garklavsovi – a to s podmínkou, že bude vrácena do Tichvinského monastýru, až tento bude obrozen a v Rusku bude obnovena svoboda vyznání.

Nyní jsou tyto podmínky splněny a v lednu letošního roku během jednání patriarchy celé Rusi Alexije II. a delegace pravoslavné církve v USA byla uzavřena smlouva o návratu Tichvinské ikony Bohorodice do Ruska.

Dne 20. června t.r. ikona opustila Chicago a letecky byla převezena do Rigy, kde se jí za tři dny přišlo poklonit kolem 150 tisíc pravoslavných obyvatelů Lotyšska a 23. června ikonu přivítali v Moskvě. Z letiště byla ikona za doprovodu metropolity petrohradského a ladožského Vladimíra a ar-

cibiskupa tichvinského Konstantina přivezena do chrámu Krista Spasitele.

Patriarcha moskevský a celé Rusi Alexij II. společně s metropolitou celé Ameriky a Kanady Germanem vykonali v chrámu Krista Spasitele celonoční bohoslužbu u příležitosti návratu zázračné Tichvinské ikony Bohorodice do Ruska.

Na okamžik vstupu ikony do chrámu Krista Spasitele v Moskvě čekal zástup deseti tisíc věřících a samotný chrám byl nepřetržitě otevřen po čtyři dny a čtyři noci, aby ikonu mohli přivítat všichni Moskvané.

Navečer 27. června před zahájením pobožností se patriarcha Alexij II. obrátil k věřícím se sváteční řečí. Po skončení bohoslužby se Jeho Svatost postavil do čela obrovského procesí, které se vypravilo do Kazanského chrámu na Rudém náměstí, kde byla vykonána pobožnost.

Pak byla ikona přepravena do Petrohradu a 9. července, kdy se slaví svátek Tichvinské ikony Bohorodice, se tento svatý obraz po dlouhé cestě konečně dostane na kdysi zvolené místo do Monastýru zesnutí přesvaté Bohorodice v Tichvinu.

*Ing. Oleg Najdonov
hypodiákon chrámu sv. Gorazda
v Olomouci*

*podle materiálů Moskevského patriarchátu
<http://www.mospat.ru>*

VÝZNAMNÉ VÝROČÍ RUMUNSKÉHO PRAVOSLAVÍ

S koncem tohoto roku uzavírá rumunský patriarchát velké roční oslavy spojené s uplynutím 500 let od zesnutí významného ochránce křesťanské víry, bojovníka proti Turkům, národního hrdinu a zakladatele mnoha svatých svatého vévody Moldávie Štefana Velikého. Oslavy se kromě Moldavské metropolie konaly po celém Rumunsku po celý rok 2004. Hlavní bohoslužby byly konány za účasti delegátů zahranič-

ních pravoslavných církví včetně polského metropolity Sávy v létě 2004 ve staroslavském monastýru Putna. Níže uvedený překlad o oslavách tohoto významného jubilea nám přiblíží velikou sílu rumunského pravoslaví žijícího již 2000 let.

Kulaté výročí rumunského pravoslaví

Uběhlo již 500 let co se Štefan Veliký odebral na věčnost. Jeho důstojnost a sláva stále zůstává součástí národního bohat-

ství rumunského lidu. Celá země a církve si v tomto roce společně připomínají výroční jubileum sv. Štefana Velikého. „Bohobojný ochránce víry a vlasti, veliký stavitel chrámů a monastýrů“ byl svatořečen rumunskou pravoslavnou církví v roce 1992. Není pouze národním hrdinou, vítězem mnoha bitev, stavitelem chrámů a buditelem země. Z míst, kde je historie zastíněna paprsky Svatého Ducha posílá všem, kteří ho následují ve víře a ve skutcích stavitelských, pomoc a posvěcenou radost.

Stojí vedle krále Davida ze starého Izraele, vládců Konstantina Velikého a Justiniana a ostatních předních ochránců křesťanství. Svatý Štefan je nositelem vítězství, nebeský přímluvce svého národa. Jestliže se celá rumunská duše vidí a nalézá ve svatém vévodovi, jako v základním symbolu národního hrdinství, tak moldavská metropole světce uctívá jako svého ochránce, společně se svatým mučedníkem Georgiem Velikým. Proto také jubileum roku 2004 je slaveno v této části Rumunska se zvláštním důrazem. Je mnoho způsobů jak oslavit výročí jednoho světce, jehož zázračné skutky jsou dodnes živé především v jeho církevních stavbách, kronikách a letopisech, v paměti národa a celého křesťanstva. Ovšem pro

církev představuje nejsilnější pouto mezi národem a svatými modlitba.

Pěčí vysokopřeosvíceného Daniela, metropolitě Moldávie a Bukoviny, nástupce metropolitě Teoktista I, který pomazal vévodu sv. Štefana jako pána Moldávie v roce 1457, prožívá Moldávie pětisetleté výročí. Byly konány všechny služby, které obsahují i seznamy všech chrámů a monastýrů založených sv. Štefanem. Tisíce a tisíce věřících a duchovenstva se setkávali v chrámu světci zasvěcených. Hlavní oslava se uskutečnila 2. července v monastýru Putna. Avšak po celý rok byla rozprostřena duchovní slavnost po celé Moldávii. 14. října v den Kristova kříže, kterým byl prosvětlen život svatého vévodu.

Tato veliká duchovní událost byla manifestací opravdové víry rumunského lidu. Byla organizována nejen církví a státem, ale i školami, univerzitami, dobročinnými spolky. Byly vysvěceny nové chrámy zasvěcené sv. Štefanovi, uskutečnily se mnohé poutě. Pravoslavná rozhlasová stanice Trinitas získala novou frekvenci pro své vysílání. To vše posílilo veřejné vědomí o jednom velkém světci své epochy.

o. Nicolae Dascalu, kulturní odbor moldavské metropole

o. David Dudáš

OČEKÁVÁNÍ DRUHÉHO PŘÍCHODU

Bdělost

Ježíš oznámil, že základním postojem každého věřícího člověka musí být bdělost. Bdělost znamená být připraven na království Boží, být připraven na přivítání Pána. V podobenství o desíti pannách, o němž jsme hovořili v případě Církve coby nevěsty

Kristovy, moudré panny bdí a udržují olej ve svých lampách, což je působení Ducha Svatého v jejich duši. Ježíš předkládá také jiné podobenství, a to podobenství o věrném služebníkovi, kterého nachází jeho pán vzhůru v hodinu, kdy by to nečekal. Církev převzala do slavnostních zpěvů jitřní bo-

hoslužby Velkého pondělí, úterý a středy tématy z oněch podobností. V těchto zpěvech se duše každého věřícího snaží identifikovat s moudrou pannou a bdělým služebníkem. Bdělý stav je však cosi víc, než co tímto slovem obvykle označujeme jako protiklad stavu fyziologického spánku. Tato bdělost, kterou po nás Ježíš vyžaduje, se podobá smyslové bdělosti, pozornosti na sebe, bemenší příznaky, které oznamují přítomnost nepřitele.

Taková bdělost je podmínkou duchovního boje a je opakem duchovního spánku, v němž se člověk nechává unášet událostmi v průběhu bezděčného života, který probíhá jako sen. V takovém stavu nepřítomnosti, „náměsíčnosti“ v nás nemůže růst Boží království. Tak například svatý apoštol Pavel, když se obrací k Efesanům a vykládá Izajáše (26,19), praví: „Vzbuď se ty, který spíš, vstaň z mrtvých a Kristus tě osvíti.“ (Ef 5,14)

Svatý apoštol Pavel rovněž říká: „Neustále se modlete“ (1. Tim 5,17), což je jeden ze způsobů, jak odpovědět na Pánův příkaz „bděte“. Pravoslavná duchovní tradice spojuje bdělost s neustálou modlitbou. Tato tradice je vykreslena v „Příběhu ruského poutníka“, v němž si jeden prostý venkovan, jenž se stal poutníkem, klade jen jedinou otázku, v níž se koncentruje veškerý smysl jeho života. Co znamená „Neustále se modlete“? Stálým a tvrdošijným kladením této otázky nachází poutník odpověď v učení o neustálé modlitbě, jež nevychází ze rtů, ale ze srdce a neustále opakuje jméno Ježíš. Jedná se o „modlitbu srdce“, která může mít tuto formu: „Pane Ježíši Kriste, smiluj se nad mnou hříšným“. Když žijí členové Církve ve vzájemné lásce, odpuštění, smíření a pokoře, chovají se jako „synové světla“. (J 13,12) Takoví členové Církve se nespokojují s vyjádřením, že noc přechází a den Páně se přibližuje (Řím 13,12) a uspišují tento den a podílejí se na Jeho příchodu (2. P 3,12) tím, že projevují svou bdělost.

Znamení předcházející druhému příchodu

Když byli apoštolové vyzváni Pánem, aby se připravovali na jeho návrat, naléha-

vě žádali upřesnění: „Pověz nám, kdy se to stane a jaké bude znamení Tvého příchodu na konci světa“. (Mt 24,4; Mk 13,4; Lk 21,7) Pán odmítá oznámit nějaké datum, zjevuje však svým učedníkům předcházející znamení, která podle toho, jak se postupně odehrají, potvrdí jeho slovo, oživí naši víru, připomenou nám neustálou blízkost Ženicha, který otálí se svým příchodem, přesto však přijde, když se to bude nejméně čekat. Vyjmenujme si tato znamení podle toho, jak jsou seřazena v Matoušově Evangelii. Někteří z nich nám byla dána v průběhu dějin, jiná se ještě odehrají. Nedá se tedy hovořit o chronologickém pořádku.

A) Nezástane kámen na kameni

Před oslňující krásou jeruzalémského chrámu, nově rekonstruovaného králem Herodem, a jako odpověď na obdiv učedníků – „Mistře, pohled jaké kameny, jaké stavby!“ (Mk 13,1) – připomíná Pán konec světa a svůj druhý příchod. Zničení chrámu a města Jeruzaléma je první znamení, předcházející konci: „Vidíte toto všechno? Vpravdě pravím vám, nezástane kámen na kameni, toto všechno bude zničeno.“ (Mt 24,2) A ještě pravil: Když uvidíte, že je Jeruzalém obklíčen vojsky, vězte, že jeho zkáza je blízko. Ti, kdo budou v Judsku, ať utečou do hor, ti, kdo budou ve městě, ať z něj odejdou, ti, kteří budou na venkově, ať nevcházejí do města, neboť to budou dny trestu, kdy se naplní vše, co je psáno. Běda těm, které budou v těch dnech těhotné nebo budou kojit! Po zemi zavládne úzkost a hněv proti tomuto lidu. Budou probodnuti mečem, odvedeni do zajetí mezi všechny národy a Jeruzalém bude pošlapán pohany, dokud se nenaplní čas pohanů.“ (Lk 21,20–24)

Toto proroctví se mělo naplnit o čtyřicet let později, na přelomu srpna a září r. 70, kdy římský císař Titus oblehl Jeruzalém, srovnal město se zemí a vypálil chrám. Obyvatelé byli pobiti, prodáni do otroctví nebo odsouzeni k nuceným pracím. Ježíšovi učedníci si pamatovali slova svého Pána a viděli naplnění prvního znamení, před-

cházejícího jeho návratu. Zničení Jeruzaléma zůstává symbolem konce světa. Z toho důvodu se i my cítíme být zainteresováni do událostí, které se odehrávají ve Svaté zemi: „Siónu říká každý – Matko! – protože se z něj narodil.“ (Ž 86/87/5)

B) Mnozí přijdou v mém jménu a řeknou: „Já jsem Kristus“

„Mějte se na pozoru, abyste nebyli oklamáni, protože přijdou mnozí v mém jménu a řeknou: „Já jsem Kristus“. Ten čas je blízko a oklamou mnohé, vy je však nenásledujte.“ (Mt 24,5; Mk 13,6; Lk 21,8) Dějiny již znají falešné mesiáše a poznají další. Tím, že žijeme v Církvi, se vyhybáme tomu, abychom podlehlí jejich iluzorním svodům.

C) Uslyšíte rovněž vyprávění o válkách... hladomorech, zemětřeseních

„Uslyšíte rovněž vyprávění o válkách, hluk válek, nenechte se znepokojit, neboť se to musí stát, ale není to ještě konec. Národ povstane proti národu a království proti království. Tu a tam budou hladomory a zemětřesení, ale to vše bude jen začátek porodních bolestí.“ (Mt 24,6–8; Mk 13,7–8; Lk 21,8–11)

D) Vydají vás k utrpení a na smrt...

„Vydají vás v utrpení a na smrt, budete nenávidění pro mé jméno. Mnozí podlehnou, objeví se zrady, vnitřní nenávisť.“ (Mt 24,9–10) Dávejte pozor, vydají vás soudům, budete biti holemi v synagogách a předstoupíte kvůli mně před vládců a krále, abyste před nimi vydali svědectví...“ (Mk 13,9) Uchovejte v duchu, že si nemáte připravovat svou obhajobu, neboť já sám vám dám řeč a moudrost, takže vám nikdo nebude moci odporovat ani protirečit. Vaši otcové a matky, bližní a přátelé vydají mnohé z vás na smrt a všichni vás budou nenávidět pro mé jméno. Ani jeden vlas z vaší hlavy nezmizí. Svou vytrvalostí spasíte své životy.“ (Lk 21,14–19)

Tato slova, která se nacházejí v blahosla-venstvích: „Blahoslavení budete, když vás

budou pronásledovat... pro mé jméno“, do- dala mučedníkům tří staletí našeho letopočtu odvahu odolat pronásledování a pokropit Církev svou drahocennou krví až do celko- vého obrácení římské říše. Později pronásle- dování znovu ožilo na misijních územích. A v současnosti se pronásledování s novou intenzitou náhle objevilo v mnoha zemích, které byly dlouho považovány za křesťan- ské. Proto se Církev musí připravovat na to, aby čelila současnému novopohanství, chladné modle, strašné účinkem svých technologií a vědy ve službách touhy po moci a požitku.

E) Vzdávající nespravedlnost

Představovat si, že v každé generaci se lidé zlepšují, jako kdyby snad morální po- krok kráčel ruku v ruce s vědeckým pokro- kem, je naivní optimismus.

Pán nás naopak upozorňuje, že před jeho návratem „vychladne u mnohých li- dí v důsledku vzdávající nespravedlnosti láska“. (Mt 24,12) „Bude to tak velké souže- ní, jaké nebylo od počátku světa až dodnes a jaké již nikdy nebude. A kdyby ty dny ne- byly zkráceny, nebyl by nikdo spasen, ale kvůli vyvoleným budou ty dny zkráceny“. (Mt 24,21–22) Sám Pán Ježíš klade takovou otázku: „Najde Syn člověka na zemi víru, až přijde?“ (Lk 18,8)

Když sv. apoštol Pavel píše Timoteovi (2 Tim 3,1–5), opakuje tuto předzvěst budou- cích zkoušek: „Kromě toho věz dobře, že v posledních dnech nadejdou těžké chví- le. Lidé budou opravdu sobečtí, chamtiví, chvástaví, pyšní, nactiutrahční, vzpurní vů- či svým rodičům, nevďeční, bezbožní, ne- citliví, nemilosrdní, nestřídmí, neoblomní, budou nepřáteli dobra, udavači, nestoudní, oslepeni pýchou, více přátelé rozkoše než Boha, budou vypadat zbožně, avšak zřek- nou se síly zbožnosti. Takovým lidem se rovněž vyhýbej.“

Dnes jsme svědky řádění pýchy a nevě- ry, nárůstu zločinnosti a kriminality, ko- lektivních zločinů, páchaných státy, syste- matického, děsného a satanského užívání

mučení vládami nejrůznějších politických úrovní. Nenechme se ani zastrašit, ani si vzít odvahu, zůstaňme naopak tím smělejší a houževnatější. Tím, že nám Pán Ježíš tyto zkoušky oznámil a umožnil nám je tak poznat coby znamení blízkosti jeho návratu, nás připravil k tomu, abychom jim čelili. Čím více se projevuje zlo, tím více musíme zůstat věrní: „Ten, kdo vytrvá až do konce, bude spasen.“ (Mt 24,13)

F) Tato dobrá zvěst bude hlásána po celém světě

Tato dobrá zvěst (řecky – evangelion) bude hlásána po celém světě na důkaz všem národům a tehdy přijde konec.“ (Mt 24,14)

Nejen proto, aby přinesla plody v srdcích těch, kteří ji uslyšeli, přinesl Pán dobrou zvěst, ale proto, aby byla před jeho návratem hlásána všem národům. Proto před sebou Pán Ježíš vyslal do všech měst, kam měl sám jít, po dvou učednících. Pán Ježíš jim praví: „Žeň je hojná, ale dělníků je málo. Proste tedy Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň. Jděte! Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky. Neberte si s sebou ani měšec ani mošnu ani střevíce. V domě, do něhož vejдете, nejdříve řekněte: „Pokoj tomuto domu“. A bude-li tam dítě pokoje, zůstane na něm váš pokoj. Uzdrazujte nemocné, kteří se tam nacházejí a říkejte lidem: „Království Boží se k vám přiblížilo“. (Lk 10,1–9)

V té době kázal mezi lidmi sám Pán Ježíš, protože království Boží mělo být zvěstováno nejdříve Izraeli. Tehdy před sebou Ježíš vyslal apoštoly do Judska a Galileje. Vyslal je s prázdnýma rukama jako bezbranná neviňátka, jako Boží běžce, kteří mají jen zasit úrodné slovo budoucí sklizně.

Nadchází konec Ježíšovy kazatelské činnosti, třebaže téměř vše je vykonáno a brzy bude vztyčen kříž, praví Ježíš před svou poslední proběhlou nocí na Olivetské hoře svým učedníkům: „Když jsem vás poslal bez měšce, mošny a střevíců, chybělo vám něco?“ Odpověděli mu: „Nic.“ Tu jim Pán praví: „Nyní naopak, ten, kdo má měšec, ať si ho vezme, kdo má mošnu, ať

si ji rovněž vezme, a ten, kdo nemá meč, ať prodá svůj oděv a koupí si meč. Neboť vám pravím, že je třeba, aby se na mě naplnilo toto slovo: „Byl počten mezi zločince.“ (Lk 22,35–37)

Proč tato změna, proč tato náhlá výstraha učedníkům před nepřítelstvím, se kterým se setkají? Ač to Ježíš nepraví výslovně, podle Písma sv. se jedná o rozsáhlé kázání všem národům až do končin země. Dobrá zvěst byla nejdříve hlásána židovskému národu, avšak ten jí jako celek neporozuměl. V Prologu Janova Evangelia čteme: „Slovo bylo světlo pravé... přišlo mezi své, ale ti ho nepřijali“. (J 1,9–11) Důsledkem tohoto odmítnutí je kříž. Bylo třeba, aby byl Ježíš vyvýšen ze země na dřevě, aby „přitáhl všechny k sobě“. (J 12,32) Hned po Vzkříšení může Pán říci svým učedníkům: „Vy budete mými svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku a Samařsku až do končin země.“ (Sk 1,8) „Jděte, získávejte mi učedníky ze všech národů, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého, učíce je zachovávat vše, co jsem vám přikázal, a já budu s vámi až do konce světa.“ (Mt 28,19–20) Ježíš však ví, že jestliže jeho vlastní – tj. lidé připravení Bohem k tomu, aby Ho přijali – odmítli Jeho Slovo, tím spíše bude svět odmítat Evangelium. Pán upozorňuje své učedníky, že hlásání Evangelia bude těžký boj: „Království nebeské trpí násilí a násilníci se jej zmocňují silou.“ (Mt 11,12)

Po dvaceti stoletích dospěla „dobrá zvěst“ až do končin země, avšak svět stále vzdoruje. Nejen vnější svět, ale i náš vnitřní svět. Tak jen ti, kteří se přinutili a vzdorují a vedou křížový boj umrtvováním egoismu proti starému člověku, mohou dosáhnout království Božího. Spasitelův kříž se tyčí mezi jeho oběma příchody a zůstává znamením neustálého boje proti zlu, v němž byli učedníci ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Krista vyzváni, aby se sdružili a urychlili den jeho návratu a vítězství.

*pokračování příště
z francouzštiny přeložil Miroslav Kudla*

KRISTUS K SOBĚ ZVE HŘÍŠNOU DUŠI

*Proč jsi Mne, člověče, opustil?
Proč ses ode Mne, který si tě zamiloval, odvrátil?
Proč ses opět přidal k Mému nepříteli?
Vzpomeň si, jak jsem pro tebe sestoupil s nebes.
Vzpomeň si, jak jsem se pro tebe stal tělem.
Vzpomeň si, jak jsem se pro tebe narodil z Panny.
Vzpomeň si, jak jsem byl pro tebe dítětem.
Vzpomeň si, jak jsem pro tebe zchudl.
Vzpomeň si, jak jsem se pro tebe na zemi ponížil.
Vzpomeň si, jak jsem pro tebe trpěl pronásledováním.
Vzpomeň si, jak jsem pro tebe přijal zlořečení, hanobení, rouhání, zneuctění, rány, poplívání, políčkování, posmívání, ponižující utrpení.
Vzpomeň si, jak jsem pro tebe zemřel potupnou smrtí.
Vzpomeň si, jak jsem pro tebe byl pohřben.
Sestoupil jsem s nebes, abych tě vyzdvihl na nebe.
Pokořil jsem se, abych tě povýšil.
Zchudl jsem, abych tě obohatil.
Byl jsem zneuctěn, abych tě proslavil.
Byl jsem zraněn, abych tě uzdravil.
Zemřel jsem, abych tě oživil.
Ty jsi zhřešila a Já jsem na sebe vzal tvůj hřích.
Ty ses provinila a Já jsem přijal trest.
Ty jsi dlužník a Já jsem zaplatil dluh.
Ty jsi na smrt odsouzena a Já jsem za tebe zemřel.
Přivedla Mne k tomu Moje láska a Moje milosrdenství. Nemohl jsem trpět, abys strádala v takovém neštěstí.
Touto mojí láskou opovrhuješ?
Místo lásky odplácíš nenávisť.
Místo Mne miluješ hřích.
Místo Mne sloužíš vášním.
Co jsi na Mně našla hodného opovržení?*

*Proč ke Mně nechceš přijít?
Chceš-li pro sebe dobro? Veškeré dobro je u Mne.
Chceš-li blaženství? Veškeré blaženství je u Mne.
Chceš-li krásu? Co je krásnější než Já?
Chceš-li šlechtnost? Co je šlechtetnější než Boží Syn a Panna?
Chceš-li výšiny? Co je vyšší než Král nebes?
Chceš-li slávu? Kdo je slavnější než Já?
Chceš-li bohatství? U Mne je veškeré bohatství.
Chceš-li moudrost? Já jsem Moudrost Boží.
Chceš-li přátelství? Kdo je laskavější a kdo víc miluje než Já, jenž jsem za všechny položil duši?
Hledáš-li pomoc? Kdo ti pomůže kromě Mne?
Hledáš-li lékaře? Kdo tě vyléčí kromě Mne?
Hledáš-li veselí? Kdo tě rozveselí kromě Mne?
Hledáš-li útěchu v zármutku? Kdo tě utěší kromě Mne?
Hledáš-li pokoj? U Mne naleznesh pokoj pro svou duši.
Hledáš-li mír? Já jsem duševní mír.
Hledáš-li život? U Mne je pramen života.
Hledáš-li světlo? Já jsem světlo světa.
Hledáš-li pravdu? Já jsem pravda.
Hledáš-li cestu? Já jsem cesta.
Hledáš-li vůdce k nebesům? Já jsem věrný vůdce.
Proč ke Mně tedy nechceš přijít?
Nesmíš-li přistoupit? Ke komu je snadnější přistup?
Bojíš-li se prosit? Koho, kdož prosil s vírou, jsem odmítl?
Nedovolují-li ti hříchy? Já jsem zemřel za hříšníky.
Zneklidňuje-li tě množství hříchů? U Mne je více milosrdenství.
Pojďte ke Mně všichni, kteříž pracujete a obtěženi jste, a já vám odpočinutí dám. (Mt 11,28)
jeromonach. Iosif, připravila m. Ludmila*

JAK SE ŽIJE PRAVOSLAVNÝM V NĚMECKU

(pokračování)

Byli to srbští emigranti, kteří po druhé světové válce naznačili hierarchii srbského patriarchátu, že je zapotřebí, zejména na severu Německa, zakládat církevní obce v Berlíně, v Brémách a v Hannoveru. Před tím většina ze srbských pravoslavných věřících dojížděla až do Berlína na svou ambasádu, kde se konala božská liturgie.

Dnes se srbská eparchie pro střední Evropu a Německo skládá ze tří okružních presbyterátů – pro Severní Porýní a Vestfálsko, pro jižní Německo (presbyterát je spravován z Norimberka) a okružní presbyterát pro severní a východní Německo. Srbských církevních obcí je 37 s 32 duchovními. K tomu připočteme ještě dva mužské monastýry: skit sv. Spiridona Trimitunského v Gailau (Dolní Sasko), obývají jej mniši švýcarsko-německého původu. A monastýr Zesnutí Přesvaté Bohorodice v Hildesheimu-Himmelstüru se 4 duchovními. Tento monastýr je zároveň i rezidencí eparchiálního archijereje Srbské eparchie, přeosvíceného vладыky Konstantina.

Opravdovým duchovním centrem pro srbskou diasporu v Německu je město Hannover, kde se nachází nově vybudovaný chrám sv. Sávy s početnou církevní obcí – přes 1000 aktivních členů. Při chrámu funguje církevní středisko, také zasvěcené velkému srbskému a všepravoslavnému svěťci Sávovi.

Charitativní činnosti se věnují dvě organizace. „Kruh srbských žen“ a „Eparchiální komise pro pravoslavnou diakonii“. V duchovním středisku sv. Sávy se pravidelně koná úspěšná výuka náboženství pro děti, mládež a dospělé.

Sváteční bohoslužby v Hannoveru umocňuje vynikající církevní pěvecký sbor (25 členů). Zdejší středisko je i místem, kde se připravuje na svá vystoupení také jedenáctičlenný dětský pěvecký sbor a padesátičlenná folklórní skupina, zprávy o církevním dění

na srbských farnostech v Německu i po světě a duchovní čtení nabízejí noviny „Crkva-Zeitung der Serbisch – orthodoxen Diözese für Mitteleuropa“.

5. Rumunská pravoslavná církev, metropole pro Německo a střední Evropu

Na území Spolkové republiky jsou dvě rumunské pravoslavné eparchie:

metropole pro Německo a střední Evropu a metropole Moldavská a Bukovinská, která spravuje ze všech církevních rumunských obcí v Německu pouze jednu v Baden – Badenu.

Metropole pro Německo a střední Evropu je svěřena Vysokopřeosvícenému Serafímovi, který používá titul metropolita pro Německo a střední Evropu. Před několika lety sídlo zmíněného vладыky bylo ve Francii. Od roku 2002 ústředí rumunské eparchie s rezidencí pro metropolitu je v nově vybudovaném duchovním centru. Je zde i chrám zasvěcený sv. velikomučedníkovi Dimitriovi Soluňskému.

V Norimberku, kde se toto ústředí nachází, a také v dalších velkoměstech (Berlín, Hamburg, Mnichov a Stuttgart) počet farníků neustále stoupá, neboť mnozí rumunští občané nacházejí pracovní příležitosti právě tam.

V celém Německu rumunsky mluvících farností je 36 s 29 duchovními, kteří spolu se svou pastvou projevují velkou obětavost, aby mohli sloužit své rodné církvi co nejlépe.

Rumunská metropole pro Německo a střední Evropu vydává dva časopisy: „Deisis – Revista de Spiritualitate si Cultura Orthodoxa“ a „Scrisoare duhovniceasca (Duchovní list) – Bulletin de Informatii“.

6. Bulharský patriarchát – metropole pro západní a střední Evropu

Bulharská pravoslavná církev má již přes 20 let dvě zahraniční eparchie (samotné Bulharsko má 9 metropolí) a to pro Spojené státy americké, Kanadu a Austrálii s ústředím v New Yorku a pro západní Evropu a střední Evropu se sídlem v Berlíně. Do roku 1989 tato eparchie byla spravována z Budapešti, nyní tam funguje stálý sekretariát.

Bulharskému metropolitovi Simeonovi pomáhá v Německu 9 duchovních (jeden kněz a 4 diáconi jsou německé národnosti), kteří pečují o věřící v 6 farnostech a v jednom monastýru. Tento monastýr se nachází v malebném prostředí obce Buchagen (Dolní Sasko) a je zasvěcen přesvaté Bohorodici. Mniši pocházejí z Německa. Bohoslužby se konají denně a v němčině, případně v řečtině. Budova monastýru je architektonická zmenšenina athoského monastýru „Simonos Petras“. Bratrství v Buchagenu je duchovně odkojeno v Řecku a vede přísný mnišský život.

Bulharská eparchie v Německu vydává církevní noviny „Informationsbrief der Diözese von West – und Mitteleuropa der Bulgarischen orthodoxen Kirche“.

Příště se budeme věnovat otázce financování různých církevních společenství.

irm. Sáva

VILÉMOV ZVITĚZIL V PRVNÍM ROČNÍKU SOLÁRNÍ LIGY ČR

Potěšil nás zájem redakce Hlasu Pravoslaví o malý a nečekaný úspěch, který dosáhlo občanské sdružení Pravoslavná akademie v prvním ročníku celostátní soutěže Solární liga měst a obcí ČR.

Do prvního ročníku, kterého se ke dni uzávěrky 21. listopadu 2004 účastnilo celkem 440 osob a institucí z 249 sídel, (z nichž bylo 124 obcí a 125 měst), se přihlásila i naše Pravoslavná akademie ve Vilémově a stala se překvapivě Solárním mistrem ČR v kategorii fotovoltaiky (solární panely na výrobu elektřiny). Neméně potěšující byla skutečnost, že se díky všem solárním instalacím akademie obec Vilémov stala také Solárním mistrem Olomouckého kraje v hlavní kategorii – tj. v celkové ploše solárně termických (na ohřev vody) a fotovoltaických (na výrobu elektřiny) panelů na střeše našeho monastýru.

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže a předání cen proběhlo 25. listopadu za účasti významných osobností veřejného života, zástupců Ministerstva životního prostředí ČR, Státního fondu životního prostředí a mé-

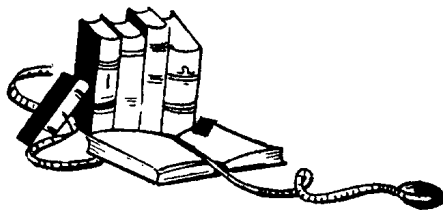
dií v pavilonu D Holešovického výstaviště jako jedna z doprovodných akcí ekologického veletrhu.

Ocenění v podobě solárního kolektoru pro obec Vilémov, ročního předplatného časopisu Alternativní energie a série publikací s CD spolu s diplomem a symbolickým sluníčkem zástupcům akademie předal bývalý ministr životního prostředí a významná osobnost české ekologické scény pan Ivan Dejmal, který se v současnosti zabývá krajinou a je znám svými křesťanskými východisky při hledání řešení ekologických problémů.

První ročník solární ligy ČR (www.solarniliga.cz) zorganizovalo občanské sdružení Liga ekologických alternativ (www.lea.cz). Vítězem v kategorii sídel se solárními systémy se pak stala obec Rusava ze Zlínského kraje, která do soutěže přihlásila obrovský solární systém pro ohřev vody na místním koupališti. Vítězem kategorie solárních měst se stalo městečko Slatiňany z Pardubického kraje, které přihlásilo do soutěže domov důchodců s pečovatelskou službou, který je i v zimě vytápěn pomocí mnoha tisícilitrového zásobníku s velkým množstvím kolektorů.

Lze jenom doufat, že ocenění Vilémova bude pro pracovníky a dobrovolníky podílející se na práci akademie motivací k novým zajímavým projektům, majícím za cíl ochranu Božího stvoření a přírodních zdrojů, které bychom zde měli (pokud nejsme necitliví k našim bližním a jejich potřebám) zanechat i těm, kteří přijdou po nás. Soutěž solární liga, která je již léta organizována v mnoha zemích světa a byla letos poprvé organizována u nás skromně přispívá k hledání východisek ze současných ekologických i energetických problémů lidstva.

Roman Juriga

DĚTEM

Otázky pro chytré hlavičky

Milé děti,
připravili jsme si pro vás šest otázek ze Starého zákona.
Podaří se vám určit a označit správné odpovědi?
Ze správných odpovědí vylosujeme výherce pěkné počítačové hry.

Kdo postavil Archu?

- archivář • archeolog • Noe

Jak se plavil Jonáš

- na parníku • v břiše velryby • v ponorce

V jaké zemi byl Josef správcem?

- Egypt • Norsko • Česká republika

Voda vytryskla, když Mojžíš udeřil holí do:

- vodovodu • skály • cisterny

David porazil Goliáše

- boxováním • fackováním • prakem

Pyšní lidé chtěli v Babylóně postavit:

- supermarket • věž • stadión

Adresa pro vaše odpovědi:

Pravoslavná církevní obec v Chomutově
Dukelská 1112, Chomutov 430 01

JOSEFOVO POVÝŠENÍ

Dva roky po Josefově uvěznění a dva roky po propuštění jeho nevědčného spoluvězně - faraónova nejvyššího číšníka a navrácení mu jeho úřadu měl farao, egyptský král, sen. Zdálo se mu, že stojí u řeky Nilu. Tu z řeky vystupuje sedm krav nápadně krásných a vykrmených a popásají se na říční trávě. A hle, za nimi vystupuje z Nilu jiných sedm krav, nápadně šeredných a vyhublých, a po-

staví se vedle těch sedmi krav na břehu. A ty šeredné a vyhublé sežraly sedm krav krásných a vykrmených. Vtom farao procitl.

Když zase usnul, měl druhý sen. Sedm klasů bohatých a pěkných vyrůstá z jednoho stébła. A hle, za nimi vyráží sedm klasů hluchých a sežehlých východním větrem z pouště. A ty hluché klasy pohltily sedm klasů bohatých a plných.

Farao procitl a byl velmi rozrušen. Když nastalo jitro, dal si zavolat všechny egyptské většce a mudrce. Vyprávěl jim své sny, ale žádný mu je nedovedl vyložit. A tu si teprve nejvyšší číšník vzpomněl na Josefa a na slib, který mu dal, že se za něj přimluví u krále, až se vrátí do svého úřadu nejvyššího číšníka. Nyní předstupuje před krále a s dvouletým zpožděním plní svůj slib.

Vypráví: „Farao se kdysi na své služebníky rozlítl a dal mě spolu s nejvyšším pekařem do vězení. Jedné noci jsme oba měli sen. Každý z nás měl sen, který volal po výkladu. Byl tam s námi hebrejský mládenec, otrok velitele tělesné stráže. Vyprávěli jsme mu své sny a on nám je vyložil. A vskutku, jak nám vyložil, tak se i stalo. Mně, králi, jsi vrátil hodnost a pekaře jsi dal popravit.“

Král si tedy dal zavolat Josefa. Ihned ho propustili z vězení. Oholil se, převlékl a přišel k faraónovi. Farao Josefovi řekl: „Měl jsem sen a nikdo mi jej nedovede vyložit. Doslechl jsem se, že tobě stačí sen slyšet a už jej vyložíš.“ Josef faraónovi odpověděl: „Ne já, ale Bůh dá faraónovi uspokojivou odpověď.“ Farao vyprávěl Josefovi oba sny - o krávách i klasech. Zdůraznil, že když ty vychrtlé krávy sežraly ty vykrmené, nebylo to na nich vůbec vidět, že by nějak ztloustly. Zůstaly stejně vychrtlé a šeredné jako předtím. Posteskl si, že sny vyprávěl svým věšt-cům, ale ti že mu je nedokázaly vyložit.

Josef faraónovi odpověděl: „Bůh ti, králi, sdělil, co hodlá učinit. Obojí sen má stejný význam. Opakováním téhož sdělení v jiné podobě Bůh jen zdůrazňuje, že jeho slovo je nezvratné a že se naplní brzy. Sedm vykrměných krav a sedm zrnatých klasů znamená sedm let velké úrody a hojnosti, jež teď nastanou v celé egyptské zemi. Ale po nich bude následovat sedm let neúrody a hladu a všechna předešlá hojnost bude zapomenuta. To je těch sedm vychrtlých krav a sedm jalových klasů. Měl by

ses, králi, poohlédnout po moudrém a zkušeném člověku, kterého bys ustanovil správcem země a on by nastavěl sýpky a skladiště a po léta hojností vybíral pětinu úrody a pečlivě ukládal do připravených nádob zásoby pro léta hladu, jež pak budou následovat. Tak zamezíš, aby tvá země zašla hladem.“

Josefova řeč se zalíbila králi i jeho služebníkům. Farao prohlásil: „Zda najdeme podobného muže, v němž je duch Boží?“ A Josefovi řekl: „Když ti to vše dal Bůh poznat, nikdo nebude tak zkušený a moudrý jako ty. Ustanovuji tě správcem celé egyptské země. Všechen můj lid bude poslouchat tvé rozkazy, jen já budu nad tebou.“ Potom faraos sňal s ruky svůj prsten a dal jej na ruku Josefovi, oblékl ho do šatů z jemné látky a na šíji mu zavěsil zlatý řetěz, dal ho vozit ve voze pro svého zástupce a provolávat před ním: „Na kolena!“ a tak ho ustanovil správce země. Dal mu také egyptské jméno Safenat Paneach, což znamená Zachránce světa, a dal mu za manželku Asenatu, dceru Potífery, kněze z Ónu.

Josefovi bylo třicet let, když stanul před faraónem. Svého nového úkolu se ujal se svědomitostí sobě vlastní. Ve všech egyptských krajích dal nastavět sýpky a skladiště, kde po sedm úrodných let dal ukládat sklizeň, kterou vybral jako daň od zemědělců. V těch létech se mu narodili také dva synové. Prvorozenému dal jméno Manases, což znamená zapomenutí, protože si řekl: „Bůh mi dal zapomenout na všechno mé trápení.“ Druhému dal jméno Efrajim, což znamená plodnost, protože si řekl: „Bůh mne učinil plodným v zemi mého utrpení“.

Sedm plodných a bohatých let skončilo, Nil se nerozvodnil, nepokryl úrodným bahnem egyptské lány a v zemi nastal hlad. A nejen v Egyptě, ale i v okolních zemích. Tehdy dal Josef otevřít sýpky a prodával ze zásob všem, kdo hladověli.

váš vladyka Simeon

Vydává Pravoslavná církev v Českých zemích, P. O. Box 655, CZ-111 21 Praha 1.

Hlavní redaktor: Dr. Čestmír Kráčmar, Soukenická 10, 110 00 Praha 1. Technický redaktor: Boris Havel.

Redakce si vyhrazuje práva na případné úpravy, či krácení zaslaných příspěvků.

Uzávěrka každého čísla je 10. den předcházejícího měsíce. Vychází druhý týden v měsíci.

Litografie Lokša PrePress Rakovník, tisk Tučkův tiskárna Rakovník.

Jedno číslo Kč 17,-, pro předplatitele u distribučního střediska v Praze Kč 16,-.